

[Bertel Dahlgaard.]

betragtninger, fordi jeg tror, vi her står overfor de retningslinier og skillelinier, der bliver de afgørende i den kommende politiske udvikling, og fordi der ikke kan være tvivl om, at det ville betegne en begivelse og højnelse af dansk politisk liv, om det traditionsbundne og stivnede, der præger vor hjemlige politik, afløstes af en orientering efter større linier, så rigsdagen blev et spejlbillede af de hovedstrømninger, der bevæger folkets sind, og ikke en konservering af nedarvede forestillinger.

Den socialistiske samfundsopfattelse, den moderat-konservative og det moderne social-liberale demokrati, som det radikale venstre bekender sig til, er stort set udtryk for de tre store idémæssige grupper, hvori befolkningen er delt i hundredåret efter den frie forfatnings givelse. Det ville skabe klarhed og sundhed indenfor vort folkestyre, om enhver søgte hen, hvor han har hjemme, og herinde ville det stabilisere hele vort parlamentariske liv, fordi brydningerne mellem anskuelserne ville komme til at foregå efter enklere og klarere linier.

Aksel Larsen: Om to måneder vil grundlovens 100 års dag blive højtideligholdt med mange kostbare fester, hvorunder der vil blive holdt lyriske og højstemte taler om vort lands tusindårige historie, om vor frie forfatning og det danske demokrati som den eneste tænkelige form for statsstyre. Ord er så billige, men hvorledes ser det ud med det danske demokrati i praksis, med den måde, hvorpå rigsdagen arbejder, for slet ikke at tale om indholdet, betydningen af de vedtagne love og forordninger. Se på de sidste ugers, navnlig de sidste dages rigsdagsarbejde. Medens rigsdagen i januar og februar praktisk talt ikke havde noget at bestille, medens man kun med vanskelighed kunne finde arbejdsstof til kortvarige folketingsmøder tre gange om ugen, må rigsdagen nu henimod slutningen omtrent arbejde i døgndrift. Lovforslag, udvalgsbetænkninger og ændringsforslag er så at sige på transportbånd blevet spyttet ud på rigsdagsmedlemmernes borde; man jager gennem forhandlinger og afstemninger, uden at det store flertal af de ærede medlemmer kan ane, hvad det drejer sig om. Befolkningen har forlængst opgivet at følge blot nogenlunde med. Og dette jaskeri, som fra intet synspunkt kan forsvares, vil man alligevel have den dristighed at hyldes som den eneste sande, saliggørende form for statsstyre!

Men i en vis henseende er dette måske

alligevel i bedste overensstemmelse med den politik, regeringen og rigsdagsflertallet har knæsat. Med vedtagelsen af Marshallplanen og Danmarks tilslutning til den atlantiske militæralliance, hvilken tilslutning forudsætter en ensretning af hele vort erhvervsliv, vor udenrigspolitik og vor indenrigspolitik, er det forståeligt, om rigsdagens flertal opfatter lovgivningsvirksomheden som en række ekspeditionssager, hvor man kun skal bekymre sig om eet: ikke at vedtage noget, som er i strid med opfattelsen på bjerget i Washington.

Danmarks selvstændighed er prisgivet, vor selvbestemmelsesret endogså over vor indenrigspolitik er opgivet ved vor underskrift på Marshallplanen og Atlantpagten, uden at regeringen og de partier, som har godkendt dette, har det beskedne figenblad at dække deres nøgenhed med, som de anvendte under den tyske besættelse, da de påberåbte sig og undskyldte sig med en nødsituation. Hvilken ydmygende og nedværdigende stilling man har bragt vort land i, kan man se ved at betragte regeringens og rigsdagens flertals forsøg på økonomisk planlægning. Der er efter Marshalladministrationens krav udarbejdet et langtidsprogram. Kort tid efter, at det var sendt til den amerikanske Marshalladministrator i Paris, fik man det retur med ordre til at omarbejde det, da det ikke duede. Man gjorde det lydigt og håbede på, at nu var den hellige grav velforvaret. For kort tid siden fik man meddelelse om, at heller ikke det omarbejdede langtidsprogram har noget med realiteterne at gøre, og at man måtte udarbejde et helt tredje. Hvor letsindigt man har disponeret, kan bl. a. ses af denne kendsgerning, at langtidsprogrammet forudsætter en eksport af 23 000 t smør til USA i 1952. Det fremgår tydeligt, bl. a. af statskonsulent Sørensens erklæring, at der ingen mulighed vil være for en sådan smøreksport, hvorved hele dollarprogrammets grundlag er smuldreret bort.

Som et led i de påbudte § 8-udsendelser til popularisering af USA og Marshallplanen holdt statsministeren i søndags en radiotale, hvori han forkyndte, at Marshallhjælpens almisser åbnede porten til et økonomisk lykkeland for det danske folk, og at „hjælpen“ fra USA ydes udelukkende udfra de bedste filantropiske motiver. Hvor lidt denne skildring har med virkeligheden at gøre, kan man se af den omstændighed, at statsministeren udelukkende henviste til noget, som kaldes den amerikanske lov om økonomisk samarbejde. Men sandheden er den, at denne lov kun er et underafsnit